

INSPIRATIONSPUNKTER [KUN DET TALTE ORD GÆLDER]

28. februar 2020

Samråd i ERU den 28. februar 2020 – Spørgsmål L stillet efter ønske fra Hans Christian Schmidt (V).

Samrådsspørgsmål L

Ministeren bedes redegøre for resultatet af den af Finansiell Stabilitet - statens selskab - anlagte erstatningssag mod 16 stævnedede vedrørende den krakkede Ebh Bank, herunder redegøre for de samlede udgifter for Finansiell Stabilitet forbindelse med sagen, og samtidig bedes ministeren redegøre for de overvejelser Finansiell Stabilitet har gjort sig i forbindelse med sagsanlæg mod bankernes bestyrelser, direktører og revisorer i opgøret efter finanskrisen, herunder hvem der har rådgivet Finansiell Stabilitet dels i forbindelse med sagsanlæg, dels i forbindelse med evt. anke.

Indledning:

- Tak for invitationen til at drøfte Vestre Landsrets dom i ebh-sagen. Dommen blev afsagt den 31. januar 2020, og er den seneste dom i rækken af sager om erstatningsansvar efter Finanskrisen.

- Dommen blev i onsdags anket til Højesteret. Ankesagen omfatter erstatningskravet mod bankens tidligere direktør Finn Strier Poulsen og for så vidt 3 konkrete kreditengagementer og en garantiudstedelse. Erstatningskravet er opgjort til 100 mio. kr.
- Lad mig indledningsvist understrege, at det efter min opfattelse er helt afgørende, at det undersøges og prøves ved domstolene, om de tidligere ledelser i kollapsede banker kan drages til ansvar for de tab, som sammenbruddene har medført.
- Det er væsentligt, at banker drives forsvarligt, fordi de har en helt særlig rolle i vores samfund. De passer på vores opsparing, og de formidler lån og garantier til vores virksomheder. Og det er bankernes ledelser – det vil sige bestyrelsen og direktionen – som har ansvaret for at sikre en forsvarlig drift, og at reglerne i øvrigt overholdes.
- Hvis en ledelse har handlet ansvarspådragende, skal det afdækkes og sagen prøves ved domstolene.
- Alt andet ville krænke almindelige danskeres retsfølelse.
- Jeg vil samtidig understrege, at jeg er klar over, at det kan være en belastning – også en stor belastning – at være sagssøgt i disse sager. Og det siger derfor sig selv, at der ikke

skal rejses sager, hvor der ikke er grundlag for det. Det er ikke i nogens interesse.

- Som jeg har forstået det, har der i årene efter finanskrisen været bred opbakning til lige præcis denne balancerede tilgang i den finansielle forligskreds.
- Inden vi går til selve samrådsspørgsmålet vil jeg nævne, at vi i dag får endnu en afgørelse i retsopgøret efter Finanskrisen.
- Vestre Landsret afsiger dom i sagen om Løkken Sparekasse. Sagen er anlagt mod sparekassens tidligere formand, næstformand, direktør og revision. Der er – som ved ebh-dommen – tale om en førsteinstans afgørelse.

Ad spørgsmål L:

Resultatet af Vestre Landsrets afgørelse i den af Finansiell Stabilitet anlagte erstatningssag mod den krakkede Ebh Bank

- Ebh Bank brød sammen i november 2008. Banken overdrog aktiver og passiver, bortset fra efterstillet kapital og aktiekapital, til et datterselskab under Finansiell Stabilitet efter reglerne i Bankpakke 1.

- Der blev i forlængelse heraf iværksat en ekstern advokatundersøgelse, hvori det blev vurderet, at bankens direktion og bestyrelse havde handlet ansvarspådragende, ligesom den interne revisionschef samt den eksterne revision havde tilsidesat god revisionsskik.
- På den baggrund og efter drøftelser med eksterne advokater blev der i december 2010 udtaget stævning i sagen, og her blev den samlede bestyrelse, to direktører, to underdirektører, den interne revisionschef og den eksterne revision sagsøgt for at være erstatningsansvarlige for en del af bankens tab.
- Af procesøkonomiske årsager blev sagen begrænset til en erstatningspåstand på 700 mio. kr. Til støtte for påstanden blev det overordnet gjort gældende, at der var tale om generel uforsvarlig bankdrift.
- Finansiell Stabilitet frafaldt undervejs i forløbet af sagen påstandene mod de to underdirektører og den interne revisionschef.
- I april 2017 indgav Finansiell Stabilitet et processkrift, hvor det i tillæg til den overordnede pointe om generel uforsvarlig bankdrift blev gjort gældende, at der var hand-

let ansvarspådragende i relation til en række konkrete kreditbevillinger og konkrete dispositioner på pantebrevsområdet. Det skete på baggrund af, at Finansiell Stabilitet vurderede, at det ville være yderst vanskeligt at dokumentere sammenhæng mellem generelt uforvarlig bankdrift og tab som følge heraf.

- Hovedforhandlingen af sagen ved Vestre Landsret startede i september 2017 og strakte sig over 149 retsdage.
- Landsretten afsagde som nævnt dom den 31. januar 2020.
- Vestre Landsret indleder sin dom med at citere Højesterets præmisser i Capinordic-sagen, der blev afgjort 15. januar 2019, og som nu er den normsættende dom i forhold til erstatningsansvar for pengeinstitutters ledelse. Landsretten anfører herefter, at sagen er bedømt på baggrund af Højesterets bemærkninger.
- Landsretten finder det ikke godtgjort, at ebh Bank havde været indrettet og drevet på en måde, der i sig selv kunne begrunde et erstatningsansvar. Det beror ifølge landsretten derfor på en konkret vurdering af de enkelte udlån og garantier m.v., om de sagsøgte kunne pålægges et erstatningsansvar.

- I bedømmelsen af de enkelte udlån og garantier m.v. anvender landsretten den praksis, som Højesteret anlagde i Capinordic-sagen vedrørende prøvelse af forretningsmæssige skøn.
- Landsretten frifinder derefter alle de sagsøgte i alle de nedlagte påstande – på nær bankens direktør Finn Strier Poulsen for et enkelt engagement.
- Landsretten har ved alle bevillingerne gjort bemærkninger blandt andet om låntagerens økonomiske forhold, hvor der lægges vægt på, at enten låntageren, eller en eller flere kautionister har en positiv egenkapital og/eller et positivt resultat.
- Derudover lægger landsretten vægt på, at bankens kreditkontor, intern revision og ekstern revision ikke har haft kritiske bemærkninger til de pågældende engagementer, ligesom Finanstilsynets gennemgang af engagementerne under inspektionsbesøget i marts 2007, og tidspunktet for bevillingerne, inden finanskrisen, også indgår i bedømmelsen.
- Endelig vurderer landsretten, at en del af kravet i øvrigt ville have været forældet.

- Det tab, som Finn Strier Poulsen *blev* kendt erstatningsansvarlig for, beløber sig til 2,1 mio. kr., som inklusive procesrenter udgør 2,6 mio. kr.
- Tabet for ebh Bank opstod i forbindelse med et pantebrev, som banken købte af et selskab, som Finn Strier Poulsens kone var ejer af. Pantebrevet blev købt, uagtet at Finn Strier Poulsen vidste, at debitor på pantebrevet var gået i betalingsstandsning - og at pantebrevet derfor ikke var noget værd. Vestre Landsret finder, at Finn Strier Poulsen handlede ansvarspådragende, da han købte pantebrevet.
- Vestre Landsret finder desuden, at Finn Strier Poulsen har handlet ansvarspådragende i endnu ét forhold. Finn Strier Poulsen stillede i strid med sin bemyndigelse fra bestyrelsen fire bankgarantier på i alt 130 mio. kr. Bankgarantierne udgjorde en væsentlig risiko for banken, og banken fik ingen betaling for garantierne. Landsretten finder imidlertid ikke, at der var påvist den årsagssammenhæng mellem tab og ansvarspådragende adfærd, som er nødvendig for at pålægge erstatningsansvar.

Udgifter for Finansiell Stabilitet i forbindelse med sagen

- Angående Finansiell Stabilitets omkostninger i forbindelse med sagen kan det oplyse, at Finansiell Stabilitet af Vestre

Landsret blev pålagt at betale i alt 121 mio. kr. i sagsomkostninger til de sagsøgte. Finansiell Stabilitet har betalt sagsomkostningerne med forbehold for anke.

- Finansiell Stabilitet har oplyst, at man ikke i henhold til fortrolighedsklausuler i de rådgivningsaftaler, der er indgået med de forskellige advokatfirmaer, har mulighed for at oplyse omkostningerne forbundet med de konkrete retssager.
- Finansiell Stabilitet har dog oplyst, at omkostningerne til samtlige advokater i alle erstatningssagerne – inkl. de indledende advokatundersøgelser – i alt beløber sig til ca. 500 mio. kr.
- Uanset omfanget af advokatomkostninger rækker det ikke ved, at det er vigtigt at få afdækket, om der kan gøres et erstatningsansvar gældende i disse meget omfattende og komplekse sager.
- Der vil derfor også fortsat blive brugt penge på at føre sager. Af de 9 sager som Finansiell Stabilitet har anlagt, er to endeligt afgjort. Det drejer sig om sagen om Capinordic, og Amagerbank-sagen.
- Der udestår dermed 7 sager, som endnu ikke har fundet deres endelige afgørelse inkl. den ankede ebh-sag. Hertil

kommer, at Finansiell Stabilitet efter afsigelse af Capinordic dommen har genoptaget sagen mod fire bestyrelsesmedlemmer fra banken.

Finansiell Stabilitets overvejelser om sagsanlæg mod bankernes bestyrelser, direktører og revisorer i opgøret efter finanskrisen

- Der spørges herudover til, hvilke overvejelser Finansiell Stabilitet har gjort sig i forbindelse med sagsanlæg mod bankernes bestyrelser, direktører og revisorer i opgøret efter finanskrisen.
- Finansiell Stabilitet har oplyst, at når virksomheden overtager et nødlidende pengeinstitut, iværksættes en ekstern advokatundersøgelse. Som jeg nævnte indledningsvist, skete det også i forbindelse med overtagelsen af ebh Bank.
- Denne eksterne advokatundersøgelse har ifølge Finansiell Stabilitet til formål at undersøge forholdene i det overtagne institut. Advokaten bliver bl.a. bedt om at vurdere, om der er mistanke om, at pengeinstitutets tidligere ledelse, revision eller nærtstående er skyld i ansvarspådragende handlinger.
- Hvis det er vurderingen, at der foreligger ansvarspådragende handlinger, vurderer advokaten, om der også foreligger et erstatningsansvar.

- Der kan godt være handlet ansvarspådragende, uden at der er lidt et økonomisk tab forbundet med den ansvarspådragende adfærd – og i så fald er der ikke noget at kræve erstattet.
- Den eksterne advokatredegørelse og advokatens anbefalinger danner grundlag for Finansiell Stabilitets bestyrelses beslutning om, hvorvidt der skal anlægges en erstatningssag mod den tidligere ledelse og revisionen.
- Finansiell Stabilitet har overtaget 14 nødlidende pengeinstitutter. I 9 af tilfældene har Finansiell Stabilitet på baggrund af advokatundersøgelserne vurderet, at det er overvejende sandsynligt, at Finansiell Stabilitet vil få medhold i en erstatningsansvarssag. I de 5 øvrige sager har Finansiell Stabilitet således *ikke* anlagt retssag.
- Hvis der kommer nye oplysninger frem efter sagen er anlagt, vil Finansiell Stabilitet tilskære sagen, således at påstande mod personer eller spørgsmål, hvor Finansiell Stabilitet vurderer ikke at kunne få medhold, frafalder.

- Jeg ved, at udvalget også tidligere har haft mulighed for at drøfte processen fra det tidspunkt et pengeinstitut overdrages til Finansiell Stabilitet og til en retssag eventuelt indledes.
- Der er ikke noget, der er ændret i den måde Finansiell Stabilitet overvejer sagerne. Men der er nu mere retspraksis – og ikke mindst Højesterets dom i Capinordic – at forholde sig til, når Finansiell Stabilitet vurderer, om der er overvejende sandsynlighed for at få medhold i sagerne.
- Det er vigtigt at understrege, at Finansiell Stabilitet også anlægger det princip, at der skal være overvejende sandsynlighed for at vinde, når det overvejes om en sag helt eller delvist skal ankes. Det gælder altså også for ankesager, at der ikke rejses sager, hvor der ikke vurderes at være et solidt grundlag.
- Som det er fremgået, har Finansiell Stabilitet valgt kun at anke dele af ebh-dommen til Højesteret. Det er udtryk for princippet om, at Finansiell Stabilitet kun anker over for de personer og i de forhold, hvor det vurderes at være overvejende sandsynligt, at der kan opnås medhold i anken.

Hvem har rådgivet Finansiell Stabilitet dels i forbindelse med sagsanlæg, dels i forbindelse med evt. anke.

- Endelig spørges der om, hvem der har rådgivet Finansiell Stabilitet i spørgsmålet om anke.
- Ebh-sagen blev i Vestre Landsret ført af Advokatfirmaet Poul Schmith. Det er den advokatvirksomhed, vi i andre sammenhænge kender som Kammeradvokaten.
- Jeg ved, at advokater fra advokatfirmaet var tilstede på Finansiell Stabilitets bestyrelsesmøde kort efter dommens afsigelse for at kunne svare på bestyrelsens spørgsmål og indlede overvejelserne om den videre proces.
- Generelt vælger Finansiell Stabilitet selv, hvilke advokater, der benyttes i de enkelte sager. Der lægges vægt på, at de valgte advokater skal have indsigt i finansiell lovgivning og erstatningsret, samt at de har erfaring med at føre meget store og komplekse retssager.
- Jeg er som udgangspunkt enig i, at det er de relevante kriterier at vælge advokater ud fra til denne type sager.
- Finansiell Stabilitet kan desuden vælge at skifte advokat undervejs i forløbet. Det er dermed ikke nødvendigvis den samme advokat, der foretager den eksterne advokatundersøgelse, som fører sagen i retten. Det har bl.a. ikke været tilfældet i ebh-sagen.

- Det er heller ikke nødvendigvis den samme advokat, der fører sagen gennem flere instanser.
- Finansiell Stabilitet vurderer løbende, om man er tilfreds med det udførte arbejde. I ebh-sagen har Finansiell Stabilitet valgt at skifte advokat undervejs i retssagen ved Vestre Landsret. Således var det Plesner, der indgav stævning på vegne af Finansiell Stabilitet, men – som nævnt – Advokatfirmaet Poul Schmith, der procederede sagen.
- Jeg kan også oplyse, at det ikke er den samme advokat eller samme advokatfirma, der anvendes i de øvrige retssager.

Afslutning

- Inden jeg runder min tale af, vil jeg gerne nævne, at vi i den finansielle forligskreds i marts 2019 aftalte at lade et udvalg, klarlægge om der er behov for at skærpe den erstatningsretlige ansvarsnorm for den ansvarlige ledelse og nøglepersoner, så ansvarsvurderingen afspejler sektorens centrale samfundsmæssige betydning.
- Udvalget er i gang og ledes af Højesteretsdommer Jan Schans Christensen.

- Jeg forventer, at udvalget kan afgive betænkning medio 2020.
- Tak for ordet.